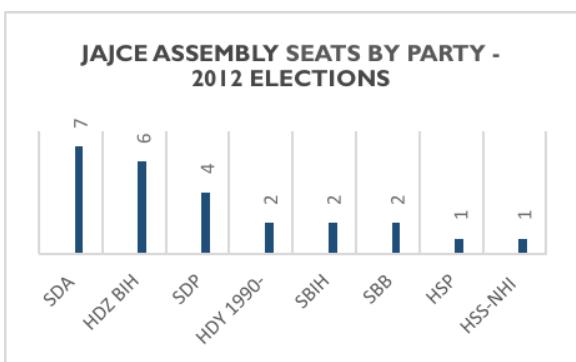

Ovo je jedna od ukupno trinaest razglednica gradova koja daje vrlo kratak pregled grada. Predstavljene informacije nisu iscrpne niti je moguće u cijelosti obuhvatiti raznolikost iskustava, perspektive i društvene identitete stanovništva u bilo kojem od ovih gradova. Izjave o političkim činjenicama nemaju namjeru preferirati jedno viđenje tih činjenica u odnosu na druge niti nam je namjera ulaziti u političke razlike u pogledu osjetljivih institucionalnih aranžmana u zemlji. Političke su stranke kategorizirane prema lokalnim bazama birača, premda se neke stranke s izrazito jednonacionalnim biračkim tijelom također protive onome što vide kao dominantne oblike etnopoličke. Nadalje, popis stanovništva iz 1991. godine pojedincima nije dao izbor u pogledu izjašnjavanja, već su njegove kategorije pojedince smještale u etničke i vjerske identitete; kategorije također nisu dozvoljavale izjašnjavanje pojedinaca ili porodica iz miješanih brakova, što čitatelj također treba imati na umu. Pored toga, segment koji obuhvata "glasove" građana nije filtriran niti je odobren. On je predstavljen tek kao odraz lokalnih perspektiva koje su istakli pojedinci koji su učestvovali u nekom od događaja tokom ovog istraživanja. Na koncu, ovaj projekt podrazumijeva dugoročni angažman s ljudima u ovim gradovima i mi ćemo se vraćati tamo kako bismo ispitali stajališta strana zainteresiranih za daljnje učešće u aktivnostima pomirenja i izgradnji povjerenja. Za više informacija o projektu i rezultatima istraživanja posjetite našu internetsku stranicu: [Religion and Ethics in the Making of War and Peace](#) i [Faktori pomirenja i izgradnja povjerenja](#) (na službenim jezicima u BiH).

Jajce, smješteno u središnjem dijelu zemlje, administrativno pripada entitetu Federacija Bosne i Hercegovine (FBiH) i sjedište je Srednjobosanskoga kantona. U srednjem vijeku, Jajce je bilo prijestolnica bosanskoga kraljevstva. Značajnu ulogu je imalo i u jugoslovenskom periodu (1945–1990) po tome što je 29. novembra 1943. bilo domaćin Drugog zasjedanja Antifašističkog vijeća narodnog oslobođenja Jugoslavije (AVNOJ), na kojem su predstavnici iz cijele Jugoslavije odlučili uspostaviti federativnu jugoslovensku državu, sa BiH kao jednom od njegovih republika. Prema popisu iz 2013. godine, Jajce ima 30.758 stanovnika, a prema popisu iz 1991. imalo je 45.007. Veliki pad u broju stanovnika djelomično je uzrokovani promjenama općinskih granica nakon Dejtonskog sporazuma, kada je dio njegove prijeratne teritorije pripao Općini Jezero u RS-u, a dio Mrkonjić-Grada je ušao u sastav teritorije Općine Jajce. Prijeratni nacionalni sastav Jajca bio je ravnomjerno raspoređen između tri glavna konstitutivna naroda (Muslimani/Bošnjaci 39%, Hrvati 35%, Srbi 19%, Jugosloveni 6% i 'Ostali' 1%). Danas Jajce uglavnom naseljavaju Bošnjaci i Hrvati, dok je većina Srba napustila grad tokom rata. Na poslijeratnim izborima, 24 poslanička mjesta u skupštini podijeljena su između stranaka čije biračko tijelo uglavnom čine Bošnjaci ili Hrvati (poslanička mjesta u općinskoj Skupštini podijeljena su između SDA – 7 mjesta, HDZ BIH – 6, SDP – 4, HDZ 1990, SBiH i SBB po dva mjesta i HSP i HSS-NHI po jedno mjesto).

Jajce je okruženo prekrasnom prirodom, s vodopadima na rijekama Plivi i Vrbasu (grad ima najveći riblji fond u BiH).

Jajcu iznosila je 884 KM (17. mjesto među svim općinama u BiH), stopa nezaposlenosti je bila 55,65% (96. mjesto u BiH), a BDP po glavi stanovnika 5.055,05 KM (49. mjesto u BiH).¹

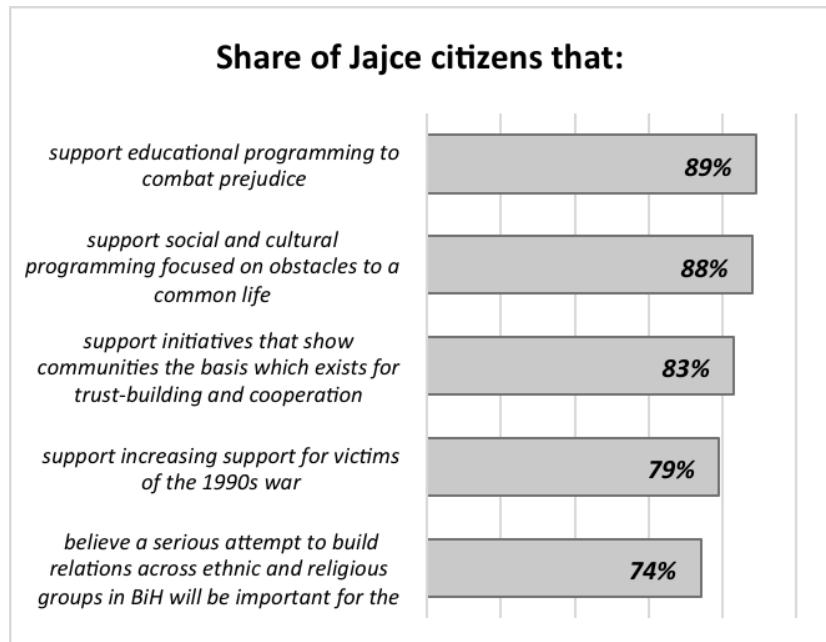
¹ Dostupno na: <http://www.mojemjesto.ba/>.

Kao i u većini drugih gradova u BiH, istraživanje je pokazalo da ljudi u Jajcu veliki značaj pridaju obrazovnim i kulturnim programima usmjerenim na borbu protiv predrasuda i uklanjanje prepreka zajedničkom životu i da podržavaju inicijative za izgradnju povjerenja i saradnju. Dvije trećine ispitanika se složilo sa izjavom da žrtve rata zaslužuju veću podršku i smatraju da su međuetnički, odnosno međuvjerski odnosi značajni za BiH (vidi grafikon na desnoj strani).

GLASOVI IZ JAJCA²: Suživot je karakterizirao Jajce i prije i poslije rata, a razlog tome može biti, kako se navodi, to što u Jajcu tokom rata nije bilo većih sukoba. U Jajcu je izuzetno aktivno Međurelijsko vijeće (MRV), koje je zajednica vrlo dobro prihvatiletka kao forum za interakciju, učenje i uzajamno poštovanje.

Vjerske zajednice sarađuju, uvažavajući jedni druge. Mladi su sretni što njihove škole nisu podijeljene i što nastavu pohađaju sa svojim vršnjacima iz drugih etničkih zajednica. Međutim, mimo obrazovanja, grad nudi malo sadržaja koji bi privukli mlade. Grad nema kino-salu, a gradske vlasti ne daju podršku kulturnim događajima koji bi privukli mlade, čime se propuštaju prilike za uspostavu međuetničkog povjerenja. Na individualnom nivou, ljudi učestvuju u dijaligu jedni s drugima i uveliko podržavaju izgradnju međuetničkog povjerenja. Potrebno se, međutim, pozabaviti narativima koji postoje unutar zajednica u cijeloj zemlji. Građane najviše brine loše stanje privrede, a obeshrabruje ih činjenica da grad, uprkos svim svojim potencijalima, nije uspio poboljšati svoju ekonomsku situaciju. Odgovornost za ovu situaciju pripisuju političkim elitama, ali s obzirom na postojeći, degradirani sistem vrijednosti i visoku stopu korupcije, učesnici nisu optimistični da će do poboljšanja situacije doći u neko dogledno vrijeme.

² Ovaj dio predstavlja sažetak ključnih tačaka istaknutih tokom fokus-grupa i javnih događaja održanih u Jajcu.